

[Accueil](#)[Revenir à l'accueil](#)[Collection Mythologiae libri decem, Venise, Segno della Fontana, 1567](#)[Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre VI](#)[Item Mythologia, Venise, 1567 - V, 08 : De Silenis](#)

Mythologia, Venise, 1567 - V, 08 : De Silenis

Auteurs : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Venise, 1567 - X \[49-50\] : De Silenis](#)

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre V

[Mythologia, Francfort, 1581 - V, 08 : De Silenis](#)

est une version augmentée de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre V

[Mythologie, Lyon, 1612 - V, 08 : Des Silenes](#)

est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre V

[Mythologie, Paris, 1627 - V, 09 : Des Silenes](#)

est une transformation de ce document

[Afficher la visualisation des relations de la notice.](#)

Informations sur la notice

Auteurs de la notice Équipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Document : "Mythologia, Venise, 1567 - V, 08 : De Silenis".

Auteur(s) de la notice : Équipe Mythologia.

Éditeur : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle).

Consulté le 02/05/2024 sur la plate-forme EMAN :
<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/859>

Présentation du document

Publication Venise, Comin da Trino, 1567
Exemplaire Munich (Allemagne), Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ) , Res/4
Ant. 50
Format in-4
langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination 141r°-142v°

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques et historiques [Silènes](#)
Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 30/04/2018 Dernière
modification le 28/04/2023

mana effigie, ac rectè currentia. Hi manibus esse dicebantur aduncis, cornua habere in fronte, cum pars extrema similis esset caprarum. Scriptum reliquit Pauf. in Atticis Euphemū Carthaginensem in extremas Oceani partes delatum multas desertas insulas inuenisse, in vnam quarum Satyridam vocatam cum tempestate coactus egressus esset, incolas rufos, & ezudas habere intra clunes haud multò minores equinis, reperit. Dicebantur esse Satyri Bacchi locii, vt Sileni, sicuti testatur Plato in illo Epigram. in Satyrū;

Εἰπὲν ἄνθρωπος φησὶ Σάτυρον Ἀνέσταν

Ἄνδρα δ' ἄνθρωπος φησὶ Ναιάδην.

Nam sum ego cornuti gratus seruus Dionysi.

Libo pulchrarum flumina Naiadum.

Hos etiam conuictiorum amicos appellauit Nilus in eo carmine;

Ποτὴρ μὲν ἐν τοῖσι φησὶ κίπτοι.

Omnia amat Satyrus conuictia.

Dicti sunt autem Satyri à salacitate, vt ait Theocr. enarrator: cum est. tengu-
tugo sit & titillatio ad Venerem. Hi cum essent seniores, dicebantur Sile-
ni, vt ait Pauf. in Att. Ac Nicandri enarrator non antiquiores fuisse Saty-
ros vocatos scribit, sed ab antiquis Silenos dictos fuisse Satyros hoc pacto;
ἐν τῷ δὲ οὗτ' ἄνθρωπος φησὶ Σάτυρον, ὃν ἀρχαῖοι Σιληνὸν λέγουσιν. ὁ δὲ οὗτ' ἄνθρωπος φησὶ Σάτυρον. at verò quos Satyros nos appellamus, antiqui nominarunt silenos ab
eo quod est Sillanin, quod conuictiari significat. Hos tamen nonnulli arbi-
trabantur esse demonas, ac pro Diis coluerunt. Scripsit Pomponius Mela
insulas quasdam ultra Atlantem Mauritanie montem fuisse, in quibus per
noctem lumina viderentur, cymbalorumque ac tympanorum, & fistularum
& tiliarum strepitus audiretur, cum tamen nemo per diem cerneretur: quas
insulas Satyri habitare crediti sunt. Sic scriptum fuisse inuenimus in ea na-
uigatione Annonis ducis Carthaginensium, quem fecit ultra columnas Her-
culis in Libye partibus, quam reuersus Carthaginem in templo Saturni de-
posuit, vt scripsit Arrianus; nam præter cetera auditu admirabilia hæc
etiam in illa scribebantur; *Ἐπεὶ Σάτυρος οὗτος ἀνέσταν, ὃν ἱσχυράσι Σιληνὸν κα-
λοῦντο. ὁ δὲ οὗτ' ἄνθρωπος φησὶ Σάτυρον, ὃν ἀρχαῖοι Σιληνὸν λέγουσιν. ὁ δὲ οὗτ' ἄνθρωπος φησὶ Σάτυρον.* Donec ad magnum
quendam sinum peruenimus, quem interpretes Vesperis cornu vocari dixe-
runt: in quo alia erat insula, in quam egresai, nihil per diem, nisi syluam vi-
debamus. ac per noctem ignes permultos accensos, & vocem fistularum au-
diebamus, cymbalorumque ac tympanorum incredibilem strepitum, quare
nos timor inuasit, in his enim locis magna Satyrorum multitudo habitare
credebatur. Huiusmodi monstræ cum aliquando mortalibus apparuissent,
homines rudes & ad timorem propensi, minime considerantes naturam ean-
dem malignam & diuinam esse non posse, quicquid formidabile vel admi-
rabile apparuisset pro Deo habuerunt: acque cum Satyri per syluas crede-
rentur vagari, quibus amenta vel greges fierent obuii, ne his nocerent, in-
ter Deos pastorum illos retulerunt, at nunc de Silenis dicamus.

De Silenis.

Cap. VIII.

ATqui multi fuerunt etiam Sileni, sed vnus præcipue inter illos ceteris
antiquior memoratur; qui cuius filius fuerit, non constat; nisi quod in

N n ciuitate

Mythologia

ciuitate Malea Laconum natus est vt ait Paus. & Pindarus . at Catullus in Nyfa Indix ciuitate natum esse Silenum memorat ita in Argonauticis;

At parte ex alia florens volitabat Iacchus
Cum thyrsos Satyrorum, & Nyfignenis Silenis.

Ferunt præterea Silenum Bacchum educaſſe, vt teſtatur Orpheus in hymno in Silenum hoc pacto;

Καὶ δὲ μὲν ὁ πολλοῖσι τρεφὼ βαχχεὺς ἔσθλ' ,
Σιληνὸν ἔχ' ἄρ' ἔτι , πινυμένοισι παῖσι διόισι ,
καὶ δὲ ποταμῶν ἑρμῶν , καὶ τρυφῶν ἄρ' ἔτι .

10

Hæc audi Silene pater, Dionysii & alumne.
Optime Silene, & cunctis gratissime diuis.
Grate viris pariter cunctis, prædulcis & Horis.

Hunc scribit Lucianus in concilio Deorum senem fuisse, & caluum, & humum, & asino plerunque vteniem, breuis staturæ, corpore obeso ac ventricoso, auribus magnis & arrectis, tremulum, baculo innitentem. at plures fuisse Silenos, & Dionysium ab iis educatum, scripsit Nicander in Alexipharmacis;

Οὗτ' ἔστιν Ἀργεῖας Σιληνίστας ἰατρίκας
Σιληνὸν κερὰς δαυμένοισι πλῆθος

20

Sic vbi syluestres vuas pressere, Lyxi
Sileni comites cornuti, & patris alumni.

Hunc semper ferè ebrium fuisse inquit Virg. ita Eglog. sexta;
Chromis & Mnasilus in auro

Silenum pueri somno videre iacentem,
Inflatum hesterno venas vt semper Iaccho.

Hunc Satyri semper comitabantur, vt innuit in his Ouid. in 1. de arte aman.
Ebrius ecce senex pando delapsus aſello.

Clamarunt Satyri surge age, surge pater.

Hic vna cum ipsis satyris semper ferè Bacchum sequebatur, vt est in lib. 4
30 Metamorph.

Bacchæ, Satyrique sequuntur,
Quique senex serula titubantes ebrius artus
Sustinet; & pando non fortiter hæret aſello.

Fama est hunc Silenum à Mida vino in fontem quendam infuso captum fuisse, quod vino maximè delectaretur, vt ait Paus. in Atticis, atque id ita scripsit Ouid. lib. xi. Metam.

Hunc assueta cohors Satyri, Bacchæq; frequentant:
At Silenus abest, titubantem annisque meroq;
Ruricolæ cepere Phryges: victumq; coronis
Ad Regem duxere Midam.

40

Crediti sunt fuisse mortales Sileni, quippe quorū sepulchra apud Hebræos & Pergamēnos ostenderentur, vt ait in posterioribus Eliacis Paus. at Scia-
bo lib. x. satyros, Silenos, Bacchos, Tityros, dzmonas fuisse scribit; qui, vt crediderunt antiqui, cæterorum Deorum essent ministri. alii memoriz prodiderunt, quod Bacchus ætate confectos Silenos in Italia reliquit, cū ad bellū aduersus Tarsenses exiturus esset; quibus mandauit vt vites curarent, quo vini ferax efficeretur Italia, quare posteri statuas deinde Silenorum vi-
uum in vtribus ferentes, ad perpetuam silenorum memoriā crexerunt, vt
teſtatur

testatus est Androsion in libro de Sacrificiis secundo, & Dionysiocles. cum Ioui aduersus gigantes pugnantem opem tulisset Silenus, dicitur eius asinus, quo in eo bello vltus fuerat, inter sidera Iouis beneficio locatus, & ex altera parte Arx consilire, cuius mentionem fecit Aratus in his in libro de signis aquarum & ventorum;

Σαίπης καὶ φάνης ἡ μὲν τ' ἰλὴν ἱερὰν
Ἀχλὺς, βροχῶν ὑπὸ καρπῷ ἡγελάει·
Ἀμφὶ δὲ τὸν δὲν Ἀσπερ φανόμεναι φερίονται
Ἀστὲρ, οὗτος τε πάλαι εἰσέειρε, νῦν δ' ἄλ' ἔγχε·
Ἀλλ' ἔπειτα μάλα τ' αὖ πρὸς οὐρανὸν ἵσταται·
Ἡὲ μὲν βροχῶν, ἔπειτα ἰκίρχεται ἄλλαι
Καί τινι μὲν καλίστα ἴσσι, μάλιστα δὲ φαίνεται,
Ἐν καὶ φανίῃ παρὰ τὸν δὲν ἱερὰν
Ἰόνει δ' ἀφανὲς ἔσται, νῦν δ' ἀμφὲρ τοῦτο ἰόνει
Ἀστὲρ ἀλλήλων ἀντιπρὸς ἑκάλληται
Ὅτε καὶ οὐρανὸν πῦρ κλυδωνισσέμενον·

Quæ carmina ita sunt à Rufo Auieno latinè versa;

Conuenit hic etiam paruum Præsepe notare,
Id nobis nomen, quæ Cancro obuoluitur alto,
Græcia docta dedit, quapropter denique Asellos
Suspice, quorum vnus septem vicina Trioni
Astra adolet: tepidum procul alter spectat in Austrum,
In medio quod nube quasi concrefcit adacta,
Id Præsepe vocant. porro hoc præsepe repente
Si sese ex oculis procul auferat, ardeat autem
Congruis ætæis late rubor ignis Asellis
Nequidquam tenues agitantur flamma procellæ.

Alter enim eorum Asellorum est alius Sileni. at quoniam Auieni carmina parum Arati sententiam, vel certè summa cum difficultate, explicare mihi videntur, parumque cum Græca elegantia conuenire, ego an illa latina facere & clarius exprimere possem experiar. Est autem Arati sententia, quod nubecula quædam in Cancrj ostraco inter scapulas existens, habet vtrinque stellas, quæ Aselli vocantur, quare illa iure dicitur Præsepe. Vbi igitur illa nubes pura & aperta videtur, futurum celum serenum significat, quod etiam inquit ita Theophrastus in libro de Signis futuræ serenitatis; & Asini Præsepe cū purum splendidumque apparuerit, signum est futuræ serenitatis. at versus Arati, quos latinos facio, ita se habent;

Hinc Præsepe nota: nubes id parua videtur
In Boream surgens, vbi fulgent sidera Cancrj:
Hoc propter geminæ voluuntur lumine stellæ
Perrenui, nec longinquæ nimis; haud cæmen illæ
Coniunctæ, spatioque vlnæ distare videntur.
Altera fit Boreæ propior, deuergit in Austrum
Altera: & hæ dicuntur Aselli, separat illas
In medio Præsepe: polo idque repente sereno
Ex oculis hominum vanescit, at hæ coeunt
Fiunt vicinæ stellæ, & simul esse videntur,

Nn 2 Imbribus

Mythologia

Imbribus Immodicis ut Iupiter arua rigabit.

- Vbi igitur illa nubecula euauerit, quam asini Præsepe vocauit Theophrastus; quod quidem accidit ob condensatum humorem, cum illa sit tenuis, ac debilis, illæ dux stellæ videntur fieri propinquæ, atque id futurum tempestatem significat. Illud autem sit, ut videantur congregari, quia corpus diaphanes vaporum in aquam propè versorum radios oculorum infringit, neque patitur frequentes ad rem conspectam peruenire, quare non potest deprehendi vera distantia, atque hæc fabulose de Sileno, de quo eius Asino dicta sint. Hunc Bacchi comitem, senem, ventricosum, titubantemque dixerunt, quia vinum & ebrietas cum obesos faciat & ventricosos, tum caput plerumque grauat, & titubantes facit, & ad senectutem citius perducit; hæc enim omnia incommoda, & corporis turpitudines idcirco Bacchi comites finxerunt. quidam putarunt Silenum fuisse Bacchi alumnum, quia vinorum vetustas, omnes etiam prædictas turpitudines augeat. Idcirco dicebatur ab asino veli solitus, quia tardi sunt plerumque & inutiles negotiis, qui plus potare solent, quam conueniat: nam voluptates omnes parum conferunt humanæ vitæ; quippe cum non animum solum, sed corpus etiam rebus omnibus inuile resisdant, si plus operæ illis detur, quam natura ipsa postulauerit. ad huius rei sempiternam memoriam & commemoracionem antiqui eius asinum inter sidera collocatum fuisse tradiderunt. ac de Silenis satis nunc de Faunis dicamus.

De faunis.

Cap. I X.

- Fauni etiam agricolarum Dei ab antiquis crediti fuerunt, qui, vel qui essent, vel quam haberent formam, nihil est omnino quod ab antiquis scriptoribus percipere possimus: nisi quod Faunus quidam fuit Pici Latinorum Regis filius, qui regnavit in Italia, quo tempore Orpheus liberis patris illa sacrificia instituit, in quibus postea fuit dilaniatus. Faunum fuisse Pici filium in testatur Virg. lib. 7.

Fauno Picius pater, isque parentem

Te Saturne refert; tu sanguinis vltimus autor.

- Floruit autem Faunus Latinorum Rex, quo tempore Pandion regnavit Athenis. Hic religionem, & Deorum immortalium cultum Italis gentibus introduxit, ut ait Lactant. in lib. de falsa religione, cum ante illum parua omnino, aut nulla ellet religionis in Italia cognitio. fama est hunc Faunum Satyrorum ac Faunorum fuisse patrem, sororemque habuisse Faunam, vel, ut alii maluerunt, Fatuam. Habuit filium Sterculium; qui primus agrorum stercorationem inuenit, & idcirco inter Deos fuit relatus. videntur mihi poetæ, quamuis nihil certum affirmare possum, Faunos animalia potasse, cum tanquam equos cornipedes illos Quidius appellauerit; ita in a. Falloorum;

Cornipedi Fauno cæsa de more capella.

Venit ad exiguas turba vocata dapes.

Tribuerunt illis cornua præterea, ut testatur idem in eodem libro;

Tertia post idus nudos aurora Lupercos

Aspicit; Fauni sacra bicornis erunt.

Coronabantur pineis ramis, quod illa arbor grata sibi esse putaretur, ut testatur Ouid. in Ornone;

Corni-